

Arkivsak-dok. 24/02361-22
Saksbehandler Karen Brox Tregde

Saksgang	Møtedato
Utvalg for levekår	02.04.2025
Kommunestyret	10.04.2025

Saksframlegg

Lokale retningslinjer for tildeling av kommunalt driftstilskudd og utbetaling av refusjoner til private barnehager – rettighetsbarn og rapporteringstidspunkt

Kommunedirektørens innstilling:

Farsund kommunestyre imøtekommer ikke henstilling fra Espira barnehager om å yte tilskudd til rettighetsbarna fra rapporteringsdato i august.

Farsund kommunestyre imøtekommer flytting av rapporteringsdato 31.08 til 01.09 med virkning fra 01.01.2026.

Vedlegg

Vedrørende tilskudd til private barnehager ved inntak av rettighetsbarn i Farsund kommune

Lokale retningslinjer for tildeling av kommunalt driftstilskudd og utbetaling av refusjoner til private barnehager 01012024

Lovgrunnlag til sak novemberbarn og rapportering private barnehager

Saken kort fortalt

På bakgrunn av henvendelse fra Espira barnehager om rapporteringstidspunkt for rettighetsbarn og rapporteringsdato 31.08, gjøres en ny vurdering av *Lokale retningslinjer for tildeling av kommunalt driftstilskudd og utbetaling av refusjoner til private barnehager*, vedtatt av Farsund kommunestyre 07.12.2023, sak 77/23 med virkning fra 1. januar 2024.

Bakgrunn

Farsund kommune yter tilskudd til godkjente private barnehager etter Lov om barnehager §19 og Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager, se vedlegg 3.

Farsund kommunestyre vedtok 07.12.2023, sak 77/23, med virkning fra 1. januar 2024, reviderte *Lokale retningslinjer for tildeling av kommunalt driftstilskudd og utbetaling av refusjoner til private barnehager*, se vedlegg 2.

Lov om barnehager og Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager har fastsatt at barn i private barnehager skal rapporteres en gang pr år ved årsmelding pr 15.12. Kommunen kan etter §12 i forskriften utarbeide lokale retningslinjer som regulerer rapportering av antall barn, barnas alder og oppholdstid ved flere telletidspunkter i tilskuddsåret.

Ved innføring av lokale retningslinjer ble det vedtatt 2 rapporteringstidspunkter i tillegg til 15.12. Rapporteringstidspunktene er etter revideringen 15.04 og 31.08, i tillegg til 15.12.

Espira barnehagene har 25.10.2024 bedt kommunen foreta en vurdering av tilskudd til barn som begynner i september, oktober og november det året de fyller 1 år, der foresatte har søkt om barnehageplass til hovedopptaket og er bosatt i Farsund kommune, heretter kalt rettighetsbarn, se vedlegg 1.

I hht Lov om barnehager §16 har disse barna rett til å begynne i barnehagen innen utgangen av den måneden barnet fyller 1 år.

Espira viser til at ved inntak av disse barna utløses ikke tilskudd før ved rapportering 15.12. Barnehagen må øke bemanningen fra den dagen barnet starter i barnehagen, og det medfører økte kostnader for barnehagen. Espira skriver at de er avhengig av å øke inntektene dersom de skal ta inn flere barn. I tillegg henviser de til andre kommuners praksis ved å ta disse barna med på rapportering i august, og at barnehagen bemanner opp fra august selv om barnet begynner på et senere tidspunkt.

I tillegg har Espira stilt spørsmål ved rapporteringstidspunktet 31.08 da de mener dette får utilsiktede konsekvenser i forhold til kontantstøtte. Foreldre som ønsker å begynne 01.09 mister kontantstøtten for august når oppstartsdato settes til 31.08 pga rapporteringstidspunktet.

Opplysninger rettighetsbarn og kontantstøtte etter hovedopptak 2025:

Ved hovedopptak 2025 ble det tatt inn 2 rettighetsbarn i private barnehager, 1 barn begynner i oktober og et barn begynner i november.

Med sats for tilskudd for 2025 utgjør dette kr. 115 000.

Videre ble det tatt opp 4 barn som har rett på kontantstøtte 31.08, som hadde 01.09 som søkt oppstartsdato.

97 barn ble tilbudt plass i barnehage ved første runde i hovedopptak 2025. Etter første runde i hovedopptaket er det totalt sett 30 ledige barnehageplasser i kommunen.

Vurdering

Innføring av lokale retningslinjer har hatt en positiv effekt på inntak av barn igjennom året, samtidig som det gir et mer korrekt tilskuddsnivå til barnehagene både for den enkelte barnehage og kommunen. Nedgangen i barnetallet i kommunen ser ut til å fortsette slik utredet i Barnehagebehovsplan 2021-2031 punkt 5 om befolkningsutviklingen, selv om det pr 2024 ser ut til å ha stabilisert seg noe.

Når det gjelder oppstart i barnehage for rettighetsbarn på høsten henviser Espira til at det ønskes tilskudd fra rapporteringsdato 31.08 slik at barnehagen fra august kan bemanne som om barna går i barnehage, selv om de ikke begynner før i september, oktober eller november. En slik løsning vil gi en mer stabil bemanning i barnehagen og ekstra bemanning kan komme øvrige barn til gode eller benyttes som vikar.

Foreslått løsning vil utløse tilskudd for 4 måneder pr barn, og bli vesentlig dyrere for kommunen.

I kommunale barnehager bemannes det opp den måneden barnet starter i barnehagen, og det vurderes dithen at denne praksis også bør gjelde i private barnehager.

Kommunen vedtar selv om det er behov for egne rapporteringstidspunkter i tillegg til 15.12. Innføring av lokale retningslinjer har medført at private barnehager får justert tilskuddet sitt 2 ganger pr år i tillegg til 15.12. Rettighetsbarn som starter i september, oktober og november ansees å være et vesentlig lite antall i forhold til totalt antall barn som tas opp ved hovedopptak. For hovedopptak 2025 ble 97 barn tilbudt plass ved første runde i opptaket, 2 av disse var rettighetsbarn i private barnehager som skal begynne i oktober og november.

Kommunen kan alternativt kun benytte rapportering av barn 15.12 som grunnlag for tilskudd for hele året. Dette gjøres på ulike måter i kommunene ut fra lokale behov. De fleste kommuner som har private barnehager har en eller annen form for rapportering i løpet av året i tillegg til 15.12, mens det i noen kommuner benyttes kun 15.12. Et eksempel på dette er Arendal kommune som fra 01.01.2025 kun har en rapportering 15.12 som gjeldende grunnlag for tilskudd hele året.

Det ansees imidlertid som nødvendig og riktig å fortsatt justere tilskudd i hht. barnetall i Farsund med bakgrunn i endringene i barnetall som er igjennom året. Tilskudd til rettighetsbarn som begynner i september, oktober og november utløses fra og med rapportering 15.12 og utgjør en svært liten andel av barna som inngår i tilskuddsgrunnlaget. På den bakgrunn vurderes det ikke å være tilstrekkelig grunnlag til å innføre en ekstra ordning i lokale retningslinjer for denne gruppen barn.

Det vises for øvrig til at ved store aktivitetssendringer kan barnehagen be kommunen om å få beregnet tilskuddet på nytt, jfr Lov om barnehager §12, og lokale retningslinjer pkt. 5.

Når det gjelder rapporteringstidspunkt 31.08 ble det ved revidering av lokale retningslinjer for tildeling av kommunalt driftstilskudd og utbetaling av refusjoner til private barnehager, gjeldende fra 01.01.2024, vedtatt å flytte den fra 15.09 for å få rapporteringsdatoene mer jevnt fordelt utover året. Imidlertid medfører det for de foreldre som ønsker at barnet begynner 01.09 at kontantstøtten opphører en måned tidligere ved oppstart til rapporteringstidspunkt 31.08. På bakgrunn av at denne endringen gir utilsiktede ulemper for disse foreldrene foreslås det at rapporteringstidspunktet flyttes fra 31.08 til 01.09. Endringen får ikke konsekvenser for tilskuddsberegning, vedtaksperiode og utbetaling. I hht forskrift om tildeling av tilskudd til

private barnehager, §12 skal de lokale retningslinjene fastsettes før tilskuddsåret begynner og dermed vil endringen først tre i kraft fra 01.01.2026.

Økonomiske konsekvenser

293 barn har pr 15.12.2024 plass i private barnehager. Budsjettrammen for kommunalt driftstilskudd til private barnehager for 2025 er på kr 60,4 mill.

En innføring av en ekstra ordning for rettighetsbarna som begynner i september, oktober og november vil utgjøre en merkostnad for kommunen. Inneværende år er merkostnaden beregnet til kr 115 000. Denne kostnaden vil variere fra år til år avhengig av hvor mange barn som utgjør denne gruppen ved hovedopptak.

En endring av rapporteringstidspunkt fra 31.08 til 01.09 vil ikke medføre noen økonomisk konsekvens for kommunen, da disse barna allerede rapporteres 31.08.

Konsekvenser for barn og unge

Ikke relevant i denne sammenheng.

Konsekvenser for klima og miljø

Ikke relevant i denne sammenheng.

Konsekvenser for folkehelse

Ikke relevant i denne sammenheng.

Konklusjon

Med bakgrunn i saksutredningen anbefaler ikke kommunedirektøren at rettighetsbarna som begynner i september, oktober eller november utløser tilskudd fra august rapporteringen.

Rapporteringsdato 31.08 foreslås flyttet til 01.09 med virkning fra 01.01.2026. Rapportering 31.08 gir utilsiktede konsekvenser for foreldrene som mottar kontantstøtte, og flytting av rapporteringsdato til 01.09 vil ikke medføre noen økonomiske konsekvenser for kommunen.